

Índex

Dades personals.....	Pàg. 1
Índex.....	Pàg. 2
Antoni Vivaldi (1678–1741).....	Pàg. 3
Franz Schubert (1791–1828).....	Pàg.. 3–4
Edvard Grieg (1843–1907).....	Pàg.. 4–5
Arnold Schönberg (1874–1951).....	Pàg.. 5–6
Maurice Ravel (1875–1937).....	Pàg.. 6–7
Igor Stravinski (1882–1971).....	Pàg.. 7–8
Bibliografia.....	Pàg. 9

• Antoni Vivaldi

Antoni Vivaldi va néixer el 4 de març de 1678 a Venècia, va estudiar amb el seu pare, violinista a la Catedral de Sant Marc. Es va ordenar sacerdot el 1703, i li deien el prete rosso (el capellà pel roig), i va començar en el Ospedale della Pietà que era un conservatori per a nenes òrfenes.

Va treballar allà com director musical fins el 1740, com a professor i composava concerts i oratoris pels concerts setmanals a través dels quals va aconseguir una fama internacional. A partir de 1713 Vivaldi també va treballar com a compositor i empresari d'òperes a Venècia i viatjava a Roma, Mantua i altres ciutats per supervisar les representacions de les seves òperes. Cap al 1740 va entrar al servei de la Cort de l'emperador Carles VI a Viena. Va morir en aquesta ciutat el 28 de juliol de 1741.

És autor de quaranta-cinc òperes i dos oratoris, i també d'una quarantena d'obres religioses i vint-i-vuit cantates i serenates. La seva producció instrumental és molt extensa i d'una gran qualitat: setanta-cinc sonates, vint-i-tres simfonies i uns quatre-cents setanta concerts, la majoria dels quals escrits per a instruments solistes: violí, violoncel, flauta, oboè, fagot i mandolina. Els més cèlebres són Les estacions (es caracteritza per ritmes vigorosos i forts contrastos), que pertanyen al recull Il cimento dell'armonia, opus 8, com també L'estro armonico, opus 3 i La stravaganza, opus 4. L'equilibri que obtingué entre el conjunt instrumental (i tutti) i els solistes (i soli) és perfecte, i se'n desprenen una gràcia i una naturalitat extraordinàries.

• Franz Schubert

Franz Schubert va ser un compositor que va néixer el 1797 a Àustria i va morir el 1828.

Va ser un compositor les cançons del qual (Lieder), estan entre les obres mestre d'aquest gènere, i els treballs instrumentals del qual són un pont entre el classicisme i el romanticisme del segle XIX.

Va néixer a Lichtenthal, prop de Viena el 31 de gener de 1797. Fill d'un rector mestre d'escola, va entrar en el cor dels nens de la Capella Imperial el 1808 i va començar a estudiar a Konvikt, en una escola per cantant de

la cort, on hi tocava el violí. Quan va canviar la veu el 1813, Schubert va deixar el Konvikt i va començar a donar classes a l'escola del seu pare. A l'any següent, va escriure la seva primera òpera, , Des Teufels Lustschloss, la seva primera missa (en fa major).

La seva extensa producció pot dividir-se en tres grans períodes. El primer comprèn quartets de corda, com la seva primera obra mestra: el lied titulat Gretchen am Spinnrade ('Margarideta a la filosa') (1814). Són també d'aquesta època: Erlkönig ('El rei dels verns', 1815) i Der Wanderer ('El caminant', 1816) i el quintet Die Forelle ('La truita', 1819), entre d'altres.

La segona època comprèn del 1820 al 1825, amb òperes com Die Zauberharfe ('L'arpa màgica', 1820), Die Zwillingsbrüder ('Els bessons', 1820), Alfonso und Estrella (1822). En el camp del lied destaquen nous cicles com els Ellens Gesänge ('Cants

d'Helena', 1824), que inclouen la cèlebre Ave Maria. Més importants són la Wanderer-Fantasie per a piano (1822) i Der Tod und das Mädchen ('La mort i la donzella', 1824). En algunes obres instrumentals d'aquesta època Schubert emprà la forma lied.

Els tres darrers anys (1826-28) són rics en obres cada cop més subjectives, com el cicle Die Winterreise ('Viatge d'hivern', 1827) i l'anomenat més tard Schwanengesang ('El cant del cigne', 1828). En aquesta última etapa compongué obres pianístiques com la Sonata en sol major (1826), les col·leccions d'Impromptus (1827 i 1828), la Fantasia en fa menor, (1828), i les tres extraordinàries sonates pòstumes (1828). El seu profund lirisme donà nova vida a les formes musicals tradicionals, dins el marc d'un romanticisme no exempt d'elements classicitzants.

• Edvard Grieg

Edvard Hagerup Grieg va néixer a Bergen el 15 de juny 1843 i va morir el 4 de setembre a la mateixa ciutat el 1907. És un compositor noruec que va ser el més important del seu país durant el segle XIX. Va estudiar piano amb la seva mare, pianista professional, i més tard en el conservatori de Leipzig. Va ser el compositor danès Niels Gade qui el va animar en la tasca de compondre. Entre el 1866 i el 1876 va viure a Oslo, on

va ser professor de música i director de la Societat Filharmònica. El 1867 va casar-se amb la seva cosina, la soprà Nina Hagerup.

La seva defensa en l'escola basada en la música folclòrica noruega va originar l'enfrontament amb músics conservadors i crítics, pel que les seves obres van tardar a ser apreciades. El primer músic de talla internacional que va alabar el seu treball va ser el compositor hongarès Franz Liszt. El 1874 el govern noruec li va concedir un salari anual que li va permetre dedicar-se plenament a la composició. Es va fer famós per la seva música incidental per al drama poètic Peer Gynt (1875), de Henrik Ibsen. El 1885 es va aïllar al seu estudi de Lofthus i el 1885 va manar construir la vila Trolldhaugen, prop de Bergen, on va viure la resta dels seus dies.

Encara que la seva música estigui influïda per la dels compositors romàntics, especialment Robert Schumann i Frederic Chopin, Grieg va adaptar les seves pròpies melodies basant-se en l'estil del folklore i va ser el mestre dels fonaments harmònics que evoquen l'atmosfera de la seva terra. De la seva producció musical destaquen Ferides del cor, La última primavera (inspirades en un poema noruec), i la Suit En temps de Holberg, per a orquestra de corda; El retorn al país i Olav trygvason, per a cor i orquestra, un quartet de corda i nombroses obres per a piano, entre elles una balada en sol menor i el famós Concert per a piano i orquestra en la menor.

• Arnold Schönberg

Arnold Schönberg és un compositor d'origen austríac, creador del sistema

dodecafònic de composició musical i un dels compositors més influents del segle XX.

Va néixer el 13 de setembre de 1874 en el cor d'una família jueva. Va tenir com a professor el compositor austriac Alexander Zemlinsky i el 1899 va escriure el sextet per corda *Verklärte Nacht* (Nit transfigurada). El 1901 es va casar amb la germana de Zemlinsky, Matilde amb qui va tenir dos fills. La parella es va traslladar a Berlín, on durant dos anys es van mantenir amb el treball de Schönberg com a orquestrador d'operetes i director d'una orquestra de cabaret.

El 1903 Schönberg va tornar a Viena per donar classes. En les seves composicions utilitzava complexes harmonies, que

posteriorment el van portar a la atonalitat. Per aquesta raó l'estrena dels seus dos primers quartets de corda el 1905 i el 1908 no van ser ben rebuts, i es va sentir perseguit per un públic que no entenia la seva música.

Durant aquests anys Schönberg també pintava. El 1911, any en que va publicar un llibre, va acceptar una plaça de professor a Berlín. Allà va compondre una de les seves obres més influents *Pierrot Lunaire*. El 1923 va acabar la seva formulació del mètode dodecafònic de composició. La mort de la seva dona aquesta mateixa any va significar un cop dur per a ell, però el 1924 va conèixer a Gertrud Kolisch, germana d'un violinista austriac, amb qui més tard es va casar. L'any 1932 va néixer la seva filla.

El 1933 Schönberg i la seva família van fugir cap a París. El 1934 van emigrar a Estats Units i el músic va acceptar una plaça de professor a Boston. A l'any següent, a causa de la seva salut es van traslladar a Los Angeles, on van néixer dos fills seus. El 1941 va adoptar la nacionalitat estatounidenca. El 1946 va caure greument malalt tot i que retirat, va continuar impartint classes i composant. Va morir el 13 de juliol de 1951 a Los Angeles.

Les seves primeres composicions, *Die verklärte Nacht* ('La nit transfigurada', 1899) i els *Gurrelieder* (1901), desorientaren el públic i la crítica. Amb *Pelléas et Mélisande* (1902) inicià l'escriptura tonal, que s'intensificà en la *Simfonia de cambra* (1906) i en el *Segon Quartet de corda* (1908). Juntament amb els seus deixebles Alban Berg i Anton Webern formà l'anomenada escola de Viena. Des del 1908 fins al 1913 Schönberg escriví una sèrie d'obres expressionistes, entre les quals destaquen: *Das Buch der hängenden Gärten* ('Llibre dels jardins penjants', 1908) per a cant i piano, *Tres fragments per a piano* (1909), *Cinc peces per a orquestra* (1909), el monodrama *Die Erwartung* ('L'espera', 1909), per a veu i orquestra (1909), l'òpera *Die glückliche Hand* ('La mà feliç', 1909–13), *Sis peces per a piano* (1911) i *Pierrot Lunaire* (1912), per a veu i cinc instruments. El 1923 presentà al món la tècnica de compondre amb dotze tons o mètode dodecatònic. Destaquen les *Variacions*, opus 31 (1926–28), l'òpera *Von heute auf morgen* ('D'avui a demà', 1929), l'obra per a piano opus 33 a i b (1928, 1931) i *Moses und Aron* ('Moisés i Aaró', 1930–32). Ja en terres americanes, escriví diferents obres: *Variacions* opus 43 (1943), *A Survivor from Warsaw* ('Un supervivent de Varsòvia', 1947), etc; les darreres foren vocals, amb texts religiosos: *De profundis* (1950) i *Salms moderns* (1951). Escriví obres didàctiques molt importants. És el músic que més ha influït en la transformació del llenguatge musical del s. XX.

• Maurice Ravel

Maurice Ravel va néixer el 7 de març de 1875 a Ziburu (País basc francès). Va estudiar entre 1899 i 1905 en el conservatori de París on va ser deixeble de Gabriel Fauré i de Gédalge. També va conèixer a Emmanuel

Chabrier, a qui admirava. Per les seves característiques de timbre, harmonies i associacions extramusicals la música de Ravel s'associa sovint a la del compositor impressionista francès Claude Debussy. No obstant Ravel sentia una major atracció per les estructures musicals abstractes. El seu color orquestral viscut i transparent el converteixen en un dels mestres moderns de la orquestració. Entre els seus deixebles més destacats cal destacar al compositor britànic Ralph Vaughan Williams. En les dues últimes obres de Ravel

s'aprecia la seva influència jazzística. El 1932 es va veure afectat per una malaltia neurològica i el 28 de desembre de 1937 va morir a París.

A les obres pianístiques evolucionà de la complexitat de *Jeux d'eaux* (1901) a la simplicitat de *Sonatine* (1905) i de la suite *Ma mère l'oye* (1905). Escriví dues obres per a escena: l'òpera *L'heure espagnole* (1907) i la fantasia lírica *L'enfant et les sortilèges* (1925). En música concertant es mostrà molt vinculat al neoclassicisme, en especial en el *Concerto en sol majeur* (1931), per a piano i orquestra. El seu talent d'orquestrador es posa en evidència a la *Rhapsodie espagnole* (1907), el ballet *Daphnis et Chloé* (1909), els cèlebres *La Valse* (1920) i *Boléro* (1927), i en la transcripció orquestral dels *Quadres d'una exposició*, de Mussorgski.

- Igor Stravinski

Igor Stravinski va néixer el 17 de juny de 1882 a Oranienbaum (actualment Lomonosov), fill d'un baix de l'òpera Imperial de Sant Petersburg, i va estudiar dret a la universitat d'aquesta ciutat. Allà va conèixer al fill del compositor Nikolái Rimski-Kórsakov, qui va dirigir les seves primeres obres musicals.

A l'esclatar la I Guerra Mundial, Stravinski es va traslladar a Suïssa i el 1920, es va traslladar a París on va escriure el ballet-cantata *La Boda*, fortament influït per la música tradicional russa. Durant la seva etapa a París, també va treballar com a pianista i director per ajudar a mantenir a la seva família. A començaments de la dècada de 1920 es va enamorar de l'actriu Vera de Bosset Soudeikine, amb qui es va casar el 1940, després de la mort de la seva primera dona. El 1967,

amb 80 anys i una salut dèbil, va dirigir la seva última gravació. Va morir el 6 d'abril de 1971 a Nova York i va ser enterrat a Venècia.

Durant la seva vida Stravinski va experimentar diversos estils musicals, des de les melodies tradicionals russes fins al primitivisme, el jazz, el neoclacissisme, la bitonalitat, la atonalitat i el serialisme. Les obres d'Stravinski per la seva originalitat, força i racionalitat van reflexar i a la vegada van influir els corrents més importants de la música del segle XX.

La seva primera obra original fou *Feux d'artifices* (1908). La seva àmplia producció comprèn un centenar d'obres, que es podrien dividir en quatre grans períodes: a l'època "russa" pertanyen obres tan diferents com *L'oiseau de feu* (1910), *Petruska* (1911) i la revolucionària *Sacre du printemps* (1913), obra mestra; en el període "experimental" compongué *Trois poésies de la lyrique japonaise* (1913), *Pribautki* (1914), *L'histoire du soldat* (1918) i *Les Noces* (1923); el període neoclàssic, iniciat als anys vint, finalitzà amb *The Rake's Progress* (1951), òpera molt influïda pel bel canto italià; des d'aquest moment adoptà l'escriptura serial amb el *Septet* (1953), seguit per una sèrie d'obres molt rigoroses i austeres: *Canticum Sacrum* (1956), obra de grans dimensions en la qual apareix una nova mesura del temps musical, el ballet *Agon* (1957), *Threni* (1958), *A Sermon, a Narrative and a Prayer* (1961), *The Flood* (1962), òpera bíblica televisiva, la cantata *Abraham and Isaac* (1964), *Elegia per a J.F. Kennedy* (1964) i el *Requiem* (1966). Stravinsky escriví *Chroniques de ma vie* (1935) i *Poétique musicale* (1940) i, en col·laboració amb Robert Craft, *Conversations with Strawinsky* (1959). Gran innovador en el camp rítmic, realitzà la seva producció sonora independentment dels corrents musicals que dominaven la música del seu temps.

Bibliografia

- Diccionario Enciclopédico Plaza & Janés
- Enciclopèdia Microsoft Encarta 99
- Enciclopèdia Catalana Bàsica en CD-ROM
-